

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) fremlægger i denne rapport den endelige evaluering af udviklingsprojekter under ansøgningspuljen "Bedre kvalitet i dagtilbud". Evalueringen blev sat i gang i foråret 2007 og er afsluttet i sommeren 2010.

Dato
29.06.2010

Ansøgningspuljen "Bedre kvalitet i dagtilbud" blev bevilliget af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender i 2006, men blev frem til dens afslutning i 2009 administreret af Socialministeriet. Udviklingsprojekterne har sigtet mod at forbedre kvaliteten i dagtilbud inden for de fire følgende temaer:

Jnr
2008-0033

Side
1/1

- Udsatte børn
- Styrket ledelseskompetence
- Kost, ernæring og bevægelse
- Skov-, natur- og idrætstilbud.

Rapporten har fokus på de faglige tilgange i projekterne og formidler projekternes erfaringer og læringspointer med tilgangene, samt de udfordringer som projekterne har oplevet.

Rapporten er målrettet dem der har været involveret i de pågældende projekter samt aktører på det centrale niveau på dagtilbudsområdet. Desuden er det håbet at projekternes erfaringer, ideer og læringspointer generelt kan være til inspiration for fremtidige tovholdere og initiativtagere til udviklingsprojekter.

Rapporten blev offentliggjort elektronisk på EVA's hjemmeside (www.eva.dk) den 23. juni 2010.

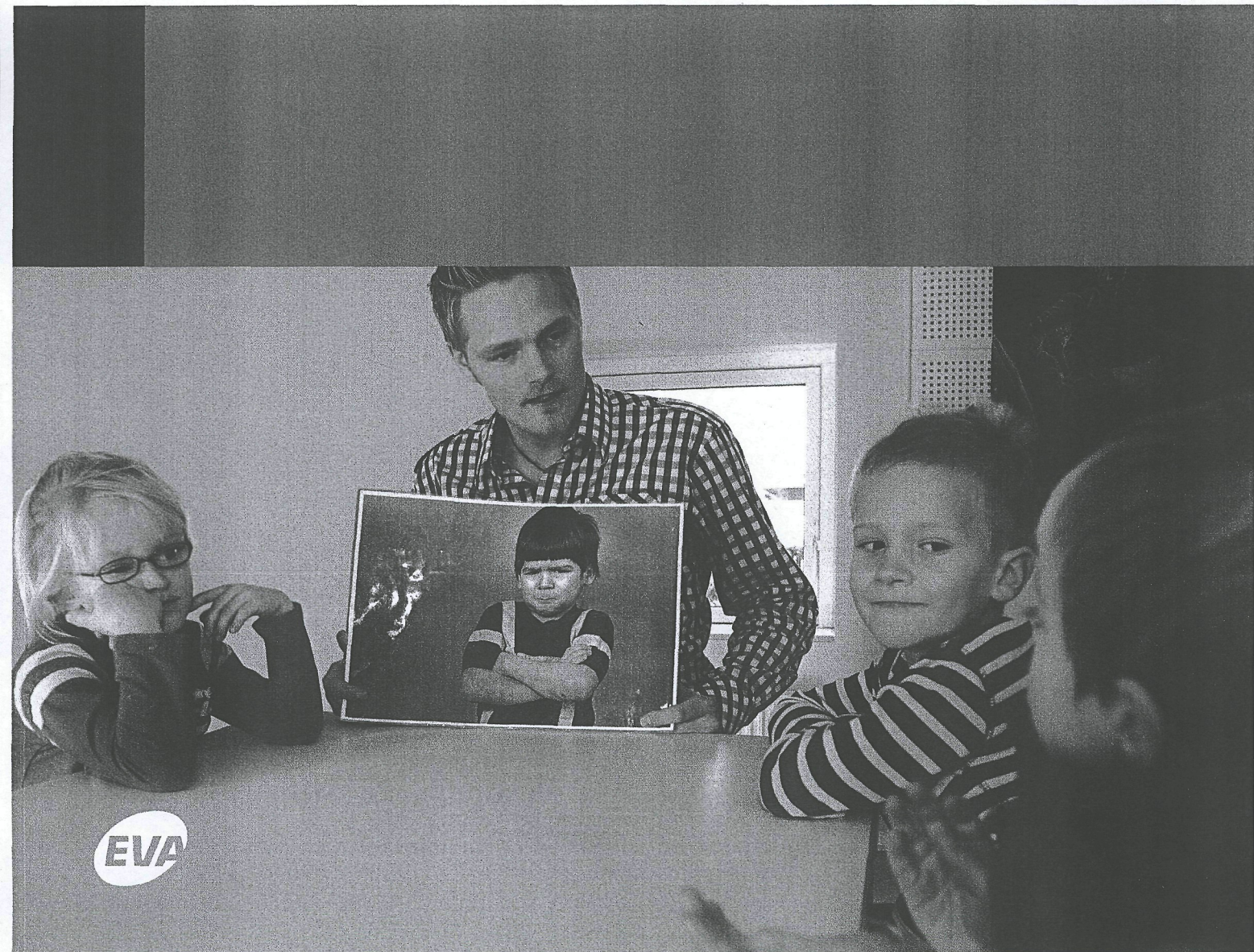
Venlig hilsen

Agi Csonka
Direktør

T 35 25 46 27
E agi@eva.dk

Pædagogiske indsatser og nye initiativer på dagtilbudsområdet

Evaluering af Socialministeriets ansøgningspulje til "Bedre kvalitet i dagtilbud"

**Pædagogiske indsatser og nye initiativer
på dagtilbudsområdet**

© 2010 Danmarks Evalueringsinstitut
Trykt hos Vester Kopi

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

Bemærk:
Danmarks Evalueringsinstitut sætter komma
efter Dansk Sprognævns anbefalinger

Bestilles hos:
Alle boghandlere

40,- kr. inkl. moms
ISBN 978-87-7958-583-6
Foto: Stilleben

Indhold

Forord	7
1 Resume	9
2 Indledning	17
Del I: Udsatte børn	23
3 Ressourcepersoner som forandringsagenter i dagtilbud	25
3.1 Ressourcepersoner forankret i dagtilbud	25
3.1.1 Resultater og erfaringer	27
3.1.2 Udfordringer	28
3.2 Ressourcepersoner som eksterne konsulenter (støtte- og specialpædagoger og PPR)	28
3.2.1 Resultater og erfaringer	30
3.3 Kombination af ressourcepersoner i dagtilbud og som eksterne konsulenter	33
3.3.1 Resultater og erfaringer	34
3.3.2 Udfordringer	39
4 Forældresamarbejde som nøgle til arbejdet med udsatte børn	41
4.1 Styrkelse af dagtilbudspersonalets kompetencer til samarbejde med forældre med udsatte børn	43
4.1.1 Resultater og erfaringer	44
4.2 Etablering af fælles aktiviteter der styrker tilliden mellem forældre og personale	44
4.2.1 Resultater og erfaringer	46
4.2.2 Udfordringer	47

4.3	Faglig støtte til forældre-barn-relationen	48
4.3.1	Resultater og erfaringer	50
4.3.2	Udfordringer	52
5	Generel opkvalificering af personalet som vej til udvikling	53
5.1	Fælles opkvalificering i forhold til anerkendende og innovative tilgange	54
5.1.1	Resultater og erfaringer	56
5.1.2	Udfordringer	57
5.2	Opkvalificering inden for forskellige, men samlet set bredt dækkende pædagogiske indsatsområder	57
5.2.1	Resultater og erfaringer fra projekterne	58
5.2.2	Udfordringer	60
5.3	Kvalificering af praksis i dagtilbud via inddragelse af børneperspektivet	60
5.3.1	Udfordringer	62
5.4	Opkvalificering af personale i dagplejen som en vej til at inkludere udsatte børn	63
5.4.1	Resultater og erfaringer fra projekterne	64
Del II: Ledelse		67
6	Udvikling af ledelse	69
6.1	Lederudvikling gennem ledelsesfaglig uddannelse	72
6.1.1	Resultater og erfaringer	74
6.1.2	Udfordringer	75
6.2	Lederudvikling gennem refleksive processer	77
6.2.1	Resultater og erfaringer	79
6.3	Indikatorer på god ledelse	80
6.3.1	Resultater og erfaringer	81
6.3.2	Udfordringer	82
Del III: Kost, ernæring, bevægelse og idræt		85
7	Styrkelse af arbejdet med kost, ernæring, bevægelse og idræt	87
7.1	Fokus på bevægelse og idræt i dagtilbuddenes eget miljø	87
7.1.1	Resultater og erfaringer	89
7.1.2	Udfordringer	91

7.2	Udvikling af de fysiske rammer for bevægelse og idræt uden for dagtilbuddenes miljø	91
7.2.1	Resultater og erfaringer	92
7.2.2	Udfordringer	93
7.3	Udvikling af bevægelsesaktiviteter og sunde madvaner for børn	94
7.3.1	Resultater og erfaringer	95
7.3.2	Udfordringer	98

Del III: Skov og natur **99**

8 Inddragelse af skov og natur i det pædagogiske arbejde **101**

8.1	Udvikling af pædagogisk praksis med henblik på at bruge naturen som rum for erfaringsbaseret læring	105
8.1.1	Resultater og erfaringer	107
8.1.2	Udfordringer	110
8.2	Etablering af nye fysiske rammer for pædagogiske naturaktiviteter	111
8.2.1	Resultater og erfaringer	112
8.2.2	Udfordringer	114
8.3	Naturvidenskabelige eksperimenter i dagtilbud	114
8.3.1	Resultater og erfaringer	115
8.3.2	Udfordringer	115

Del V: Metode og bilag **117**

9 Metode **119**

Appendiks

Appendiks A:	Oversigt over projekter der har fået tildelt puljemidler	125
Appendiks B:	Oversigt over status på puljens projekter	129
Appendiks C:	Oversigt over antal projekter fordelt efter tematisk gruppe	131

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

Østbanegade 55, 3.
2100 København Ø

T 35 55 01 01

F 35 55 10 11

E eva@eva.dk

H www.eva.dk

Danmarks Evalueringsinstitut udforsker og udvikler kvaliteten af dagtilbud for børn, skoler og uddannelser. Vi leverer viden der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

Læs mere om EVA på vores hjemmeside, www.eva.dk.
Her kan du også downloade alle EVA's udgivelser
– trykte eksemplarer kan bestilles via en boghandler